

Min demokratiska röst - en demokratipodd med nordiskt perspektiv

Avsnitt 4. Min demokratiska röst

Frihet under ansvar

TRANSKRIBERING

Li Skarin: Frihet och ansvar. Man skulle kunna tycka att det är två begrepp som står helt i motsats till varandra. För om vi är helt fria måste vi då verkligen ta ansvar? Och måste vi ta ansvar även för andra än oss själva? Frihet under ansvar är en paroll som återkommer i de flesta demokratiska samhällen, och ett demokratiskt samhälle hör ihop med begrepp som yttrandefrihet, demonstrationsfrihet, åsiktsfrihet till exempel. Våra friheter är starkt skyddade av lagen, men även friheten har ju sina begränsningar och frihet förutsätter faktiskt att vi tar ansvar. I det här avsnittet av Min demokratiska röst så kommer vi att fördjupa oss i ämnet Frihet under ansvar. Jag heter Li Skarin och med mig har jag...

Felicia Prucha: Mig, Felicia Prucha.

Loke Johansson: Och Loke Johansson.

Li Skarin: Hur mår ni i dag?

Felicia Prucha: Jag mår bra, tack!

Li Skarin: Hur är det med dig?

Loke Johansson: Det är jättebra med mig.

Li Skarin: Känner du dig fri i dag, Loke?

Loke Johansson: Aa, jag känner mig fri.

Li Skarin: Vad är det första ni tänker på när ni hör frihet under ansvar?

Loke Johansson: Jag skulle nog tänka mig att man får gå vart man vill. Eller säga sin egna åsikt, att det här tyckte jag inte om, eller det där tycker jag är jättedåligt byggt, ja, vad som helst, att uttrycka sina känslor och inte behöva hålla dem inom för sig själv.

Li Skarin: Rörelsefrihet tog du upp nu. Jag tänker på det här med Coronapandemin. Den har ju liksom satt upp gränser som vi inte ens trodde vara möjliga skulle hända i nutid, att vi helt plötsligt inte ska kunna resa som vi brukar.

Loke Johansson: Nej, precis.

Li Skarin: Har du tänkt något kring det?

Loke Johansson: Ja, det blev väl en lite drastisk förändring när allting bara vändes upp och ner. Och det kom så här begränsningar som man inte alls hade tänkt på. Det blev så här liteoj, finns det verkligen någonting som kan hända så här?

Li Skarin: Tänk om någon hade sagt till oss för något år sedan: Ja, det kommer vara såhär att staten bestämmer att ni får bara sitta två och två vid samma bord, eller fyra och fyra.

Felicia Prucha: Det hade varit helt sjukt.

Li Skarin: Vad tänker du när du hör frihet under ansvar Felicia?

Felicia Prucha: Jag tänker typ på att det är, att ta ansvar över sin frihet är ett krav för att få ha kvar sin frihet på något sätt. Att man får ha frihet i ett demokratiskt samhälle men det kommer också med ett pris att du inte får göra vad du vill. Det finns lagar i samhället och om du inte tar ansvar över din frihet och trotsar de lagar och regler som finns, då kommer du bli av med sin frihet genom att till exempel sättas i fängelse eller någonting.

Loke Johansson: Det är jättebra ord och det som hon säger att man ska ta frihet under ansvar och inte kan göra exakt vad man vill. Att man har lite begränsningar en dag, att man inte kan gå och råna en bank. Fast om man vill det på en fredag. Det är verkligen viktigt att ha frihet under ansvar.

Li Skarin: Studiemedlet är slut, äsch då, jag kan inte råna en bank i dag heller. Jag tänkte att ni skulle få presentera er lite, det ju härligt att höra vilka sitter med i den där härliga panelen för poddserien Min demokratiska röst. Felicia ska du börja.

Felicia Prucha: Jag heter Felicia Prucha och jag är en 18 årig tjej som är född och uppvuxen i Stockholm. Jag går gymnasiet här, andra året på samhällsvetenskapliga linjen.

Li Skarin: Och Loke. Vem är du?

Loke Johansson: Jag heter Loke Johansson, är en 17 årig pojke. Bor uppe i norra delen av landet i en kommun som heter Gällivare. Jag går andra året på bygg och anläggning på gymnasiet, på skolan i Gällivare, Välkommaskolan. På fritiden så håller jag på med hästar och lite djur och natur.

Li Skarin: Härligt att ni är med mig här idag. Om man skulle fråga er vilka är era hjärtefrågor när det gäller det vi pratar om här i poddserien Min demokratiska röst. Felicia?

Felicia Prucha: Jag gillar att prata om mycket mänskliga rättigheter, men också miljöfrågor.

Li Skarin: Loke, vad brinner du för?

Loke Johansson: Ja, jag skulle säga miljöfrågor och samisk politik.

Li Skarin: Härligt att ni är med mig här. Utöver er, mina bollplank, så har vi också tre riktigt bra och taggade experter som kommer att hänga med oss i den här poddserien. Det är Sofia Näsström, Cecilia Arensmeier och Peter G Stadius.

Felicia Prucha: Woho!

Li Skarin: Eller hur? Jag tänkte också be er experter, kan ni inte också snälla presentera r lite kort. Vilka är ni? Vad gör ni och vilken är just er koppling till denna stora demokratifrågan?

Sofia Näsström: Jag heter Sofia Näsström och jag undervisar och forskar vid Uppsala universitet och en fråga som jag forskar mycket om är just demokrati.

Peter Stadius: Jag heter Peter Stadius och är historiker, professor i Nordenstudier vid Helsingfors universitet. Jag har jobbat med Nordensfrågor och forska i Nordens historia. Jag talar svenska som är mitt modersmål men jag talar också finska och jag rör mig mycket runt om i Norden, inte bara i Sverige, utan också i Norge, Danmark och ibland på Island.

Cecilia Arensmeier: Cecilia Arensmeier heter jag. Jag är universitetslektor vid Örebro universitet, där jag framför allt undervisar på lärarutbildningen för blivande samhällskunskap som lärare och där jag forskar en del om ungdomars värderingar och kunskaper om demokrati och samhällsfrågor och om utbildningspolitik.

Li Skarin: Poddserien Min demokratiska röst är ju en serie med Nordenfokus och jag tänkte på det här: individens frihet. Den är ju helt central i de nordiska demokratierna, i våra grannländer. Att det är en väldigt stark del av vår demokratibegrepp, alltså individen och individens frihet. Jag tänker för dig Felicia, vad betyder frihet för dig?

Felicia Prucha: Men som vi lite har diskuterat, att man får själv bestämma över sitt eget liv, men också ha möjligheten att göra det i form av resurser och att man får välja vad man vill göra med sitt liv helt enkelt.

Li Skarin: Peter, jag ska fråga. Individens frihet, den är central i de nordiska demokratierna. Vi vet att med frihet följer också ansvar, men just den här frihets biten, den är en sådan väldigt viktig och central del i det nordiska styrelse sättet. Hur kommer det sig?

Peter Stadius: Ja, den nordiska friheten, man talar mycket om det rent historiskt, och den är lite speciell ska vi säga. Det finns en speciell twist kring det här nordiska friheten för att det finns något ganska paradoxalt i det att vi å ena sidan har vi en väldigt stark stat och ett starkt förhållande mellan individen och staten. Det vill säga om vi till exempel jämför med Storbritannien så har vi i Norden en tradition av att individen frivilligt underordnar sig staten. Man ger sina

uppgifter, man har personnummer, man betalar snällt sin skatt, man anser att det är fullständigt naturligt och berättigat att man har allmänna skolor, att alla går och att de är statliga. Så på sätt och vis som ofta en del ser som någon slags förmyndarsamhälle. Så går det ihop med den här friheten och sedan den här odlas på nytt på 1800-talet, de självägande bönderna börjar uppfattas som grunden för de olika nordiska länderna, som Danmark, sedan i Sverige. Att det är fria bönder som bestämmer över sig själva. Därifrån kommer den här traditionen, och själv tycker jag att det är ganska intressant för att våra nordiska länder är inte så tätbefolkade. Och vi är inte sådär vana med att fysiskt hänga på varandra och vara väldigt nära utan vi vill ha lite utrymme omkring oss. Och det är intressant till exempel gjordes en utredning för kanske 10-15 år sedan om hur man förhåller sig till eget företagande, och det intressanta var att när man utförde en enkät i USA var orsaken för att man ville bli egen företagare att man ville bli rik, det var det dominerande svaret. Och i Sverige var det att man ville bli självständig, och jag tror att man i Sverige och i övriga nordiska länder också vill bli rik, men man vill inte säga det. Men samtidigt är det ganska intressant att det här att vara oberoende, att vara sin egen herre, att det var det viktigaste. Här finns en intressant paradox att å ena sidan har vi ett sådant här, jag skulle inte kalla det för förmyndarsamhälle, men jättestark stat som som i vissa andra system ska uppfattas som väldigt påträngande, och liksom beskära det individuella friheten. Men _samtidigt finns det såhär, alla vill ha sin egen stuga där det inte finns några grannar och alla vill liksom gå ut i naturen, och det är liksom det finaste man kan göra. Så det finns den här tanken att man inte ska bli bossad av någon och inte få ha sin egen frihet. Och det här är en intressant paradox i de nordiska länderna. Det finns två svenska forskare Lars Trägårdh och Henrik Berggren, historiker, som kallar detta för den svenska statsindividualismen. Och den gäller nog för hela Norden. Den är förstås lite omdebatterad, men en intressant tanke att egentligen de starka välfärdssamhällen också ger frihet åt individen.

Li Skarin: Tack Peter Stadius, vår Nordenexpert här poddserien Min demokratiska röst. Vi har bett unga människor att höra av sig med deras mest brännande tankar och personliga erfarenheter och synpunkter när det gäller olika demokratifrågor. Vilka är hoten mot demokratin? Hur kan demokratin utvecklas och vad brinner du för? Har vi frågat massor med olika ungdomar och i dag är det Lovisa som har ordet.

Extern fråga: Hej, jag heter Lovisa och är en 24-årig musikalartist från Luleå. Jag har funderat lite på det här med demokrati och yttrandefrihet. Yttrandefrihet är ju såklart en väldigt viktig förutsättning för att ett demokratiskt samhälle ska fungera. Men finns det några gånger där det skulle gynna att censurera? Och hur skulle det påverka demokratin? Det var min fråga. Jag heter att Lovisa, är en 24-årig musikalartist från Luleå.

Li Skarin: Ja, Loke och Felicia. Hur går era tankar när de hör Lovisas resonemang? Skulle det någon gång gynna demokratin att censurera?

Felicia Prucha: Jag tänker så lite som möjligt med censur. Min första tanke är att det är någonting odemokratiskt att göra, att staten går in och censurerar för sin befolkning. Men sen är också det här med frihet under ansvar lite som vi pratade om att det är viktigt att man inte kränker någon eller använder ord man inte ska använda. Men den där gränsen kan vara svår att dra, och då kan absolut censur vara ett sätt att använda det i vissa fall kanske.

Li Skarin: Klurig fråga, verkligen. Loke?

Loke Johansson: Ja men jag säger lite som Felicia. Att man ska ta ansvar, alltså frihet under ansvar. Om det skulle vara ett krisfall eller någonting som skulle hända, någonting jättestort och allvarligt. Då tycker jag faktiskt att det skulle kunna komma in.

Li Skarin: Jag tänker på det här med återigen pandemin som ett exempel. Att det kan ha funnits tillfällen då experterna har vetat mycket mer, men man har inte vågat eller kunnat säga någonting just nu för att det skulle bli ramaskri eller upplopp eller skapa jättestor rädsla i samhället. Är det rätt eller fel att göra så av en expert?

Felicia Prucha: Jag vet inte riktigt. Jag tycker att det är en svår fråga, för jag tror inte att det leder till något bra i slutändan. Man vet inte vilka sitter, vilka experter är det? Vad tycker de? Vad tycker de är fel att berätta? Det är bättre att alla kort på borden från början egentligen.

Li Skarin: Jag tänker på det här med åsikts- och yttrandefrihet, att vi ska ha rätt att tycka och uttrycka vad vi vill. Vad tror du Loke att det betyder för demokratin?

Loke Johansson: Jag tror att det är väldigt viktigt för demokratin att ha yttrandefrihet.

Li Skarin: Vad tänker du kring det Felicia, att sociala medier styr väldigt mycket av informationen som vi tar till oss i dag?

Felicia Prucha: Jag tänker på det på ett väldigt positivt sätt. Det är ännu fler stora plattformar att sprida information på och nå ut till många fler människor framför allt mer unga människor i världen. Jag tycker att det utbildar på ett annat sätt också, vilket är väldigt bra, och det är enkelt, enklare att få uppmärksamhet om man vill få fram ett budskap via sociala medier.

Li Skarin: Men hur stort ansvar ligger det på oss själva att försöka ta reda på om någonting är sant eller falskt? Att vara självkritisk? Hur stort ansvar ligger på oss själva, Loke vad tycker du?

Loke Johansson: Men jag skulle säga att det är lite 50/50 procent att man ska

vara självkritisk. De som ger ut en fakta, de ska ändå ha till en viss del så sant fakta som möjligt.

Felicia Prucha: Jag tänker lite att man kan skilja på sociala medier och medier i det här fallet. Vi snackar mycket om sociala medier, medier är liksom den granskande makten i samhället. De kanske har ett mer ansvar att förmedla neutrala och oberoende fakta, medan sociala medier. Jag tänker att de inte riktigt har det kravet, de är mer en plats där människor ska ha en öppen diskussion och ha möjlighet att diskutera, och det kanske är på det sättet de bidrar till demokratin.

Li Skarin: Och man kanske ska tänka att sociala medier, det är ju vi. Vi som publicerar där, att det inte är en avsändare förutom alla vi som medverkar på de plattformar. Jo, en sak som jag tänkt på, jag vet inte om ni har funderat på det, men tror ni att unga människors engagemang och demokratiska engagemang kan påverkas negativt av rädsla för näthat? Att man tänker att jag, men jag kan kanske inte riktigt uttrycka vad jag egentligen känner, därför att tänk om någon blir arg på mig eller tänk om jag trampar någon på tårna och att man därför väljer att avstå från att uttrycka sig. Vad tänker du Felicia?

Felicia Prucha: Jag tror absolut att det kan skapas i alla fall en försiktighet. Att man tänker till vad man delar med sig av för att man vet inte om det kommer användas emot en sedan, så det tror absolut att det är.

Li Skarin: Loke tänker du något, försöker du ta ansvar för ditt skrivande och hur du bemöter andra på sociala medier?

Loke Johansson: Ja, det skulle jag säga. Jag skriver aldrig mina åsikter. Jag tar det heller öga mot öga. Ser jag någon som har skrivit åsikter, alltså hat, till exempel mot en kompis. Då hoppar jag in där och försöker bryta av det så att det inte fortsätter.

Li Skarin: Jag tänker, står man mitt emot varandra och håller ett samtal så ser man ju oftast hur en person reagerar. Om man blir ledsen eller arg eller sårad eller inte förstår då har man rättare att förklara någonting, för det är det som blir lite yxigt på sociala medier.

Loke Johansson: Man blir het i munnen.

Li Skarin: Och de här trådarna drar i väg i oändliga liksom diskussioner och man förstår inte varandra. Men om vi tar det här med information. Mycket av informationen som vi får i livet i dag inhämtar vi från sociala medier och inte minst unga människor. Hur kan man lita på att man får till sig riktig och rätt information på sociala medier?

Felicia Prucha: Ja, det är ju en lite svår fråga, så det handlar ju om att vara

självkritisk är och det är någonting vi pratar mycket om i skolan, tänker jag, men också tänka själv och drar rimlighetsgränser och sånt där.

Li Skarin: Andra tankar kring det Loke?

Loke Johansson: Ja, jag satt faktiskt och funderade på, började få lite tillbakablickar då jag höll på med ett skolprojekt och vi skulle jämföra olika hemsidor angående en fakta om Hitler och hitta vilken som är mest sann och vilken är mest trovärdig. Och det var en svår uppgift, men när man verkligen letar i olika sidor och börjar överväga, då inser man, ja men den här sidan är mer pålitlig. Och så kan jag känna detsamma med politik, att man måste fortsätta att söka så att man inte hittar en faktatext som bara på Wikipedia och bara, men det där känns bra. Att man ska vara lite, att man ska söka efter mer och jämföra.

Li Skarin: Ochh söka på olika plattformar och olika håll kanske, information kommer ifrån och kan vara helt olika. Sofia Näsström är professor i statsvetenskap vid Uppsala universitet och hon är en internationellt verksam och uppskattad forskare och föreläsare. Hon har också skrivit en bok som berör många av de frågorna som vi tar upp i den här på poddserien Min demokratiska röst. Vi har pratat en hel del om sociala medier, om att det är väldigt många unga som får sin information, sina nyheter från de sociala medier plattformar som existerar. Vad tänker du? Vilket ansvar ställs på individer när det gäller hur vi navigerar och agerar i det nya medielandskapet utifrån ett demokratiskt perspektiv?

Sofia Näsström: Det är ju en ny sak som inte jag hade när jag var liten eller du. Men dagens ungdomar och alla vi nu när vi är på sociala medier så blir vi våra egna redaktörer kan man säga. Det vill säga förr i tiden så fanns det alltid någon som satt på tv eller på radio som talade om vad vi fick se. Och då är hela världen öppen och du ska navigera i det där helt själv. Det är ett enormt ansvar, dels vad du kan se där och vilka källor du betror eller inte, och det där är någonting som också gör oss kanske lite vuxnare fortare. Det är också någonting där vi tvingas liksom ta det där ansvaret. Men det handlar också om att det är ett nytt medium där det går väldigt snabbt. Och det här att man kan trycka iväg någonting väldigt snabbt. Så att det är också den här tiden. Demokrati handlar om att vi måste få tid att tänka igenom och vila lite i en tanke och komma tillbaka igen. Sociala medier går väldigt fort och där har man ett ansvar att fundera, att inte skicka iväg den här ilskan, känslan allra först, utan att man faktiskt lägger ifrån sig mobilen ett tag.

Li Skarin: Och andas lite.

Sofia Näsström: Andas lite, precis.

Li Skarin: Tror du att vi kommer mogna framledes även när det gäller hur vi är och verkar på sociala medier?

Sofia Näsström: Det tror jag. Alla nya tekniker som kommer kräver ett nytt sätt att förhålla sig i, så det kommer bli ocoolt att vara så där arg eller snabb, eller så. Vi kommer reglerar också, tror jag, och det är en väldigt viktig sak i dag.

Li Skarin: Vi kommer titta tillbaka på den tiden och herregud, vad skämmigt. Vad höll vi på med.

Sofia Näsström: Ja, det tror jag. Sedan hörs det också röster om att man måste då begränsa social media, att den är farlig för demokratin och så. Och det är klart att det skapar såna här, vad säger man, små bubblor, filterbubblor, där man kan leva och må bra utan att höra någon annan som tycker annorlunda. Det är farligt. Vi får inte heller glömma att sociala medier varit väldigt viktiga i demokratiörelsen nu. Om vi tänker vad som hände under den arabiska våren eller om vi tänker när man samlar människor för demonstrationer och så, så det är både och. Men jag tror att vi kommer lära oss det där, vi människor är väldigt läroaktiga, vi kommer lära oss. Det kommer utvecklas nya normer för hur vi hanterar saker och ting och vad som blir som du säger skämmigt.

Li Skarin: Tack Sofia Näsström, professor i statsvetenskap vid Uppsala universitet och en av våra experter här i poddserien Min demokratiska röst. Vi zoomar ju in på Norden i den här poddserien Min demokratiska röst. Så jag tänker att vi beger oss till Helsingfors och till Peter. Peter G Stadius som är professor i Nordenstudier. Peter, tror du att medborgarna i Sverige och i övriga Norden är rustade nog i dag för att själva kunna skilja på falska och sanna nyheter? I all denna frihet?

Peter Stadius: Det där är en intressant fråga för att det är i Kina högre grad, men också i nordiska länder, att när enighetskulturen och en slags dominerande, en enhetlig offentlig debatt och debattform håller på att försvinna, och vi vet inte riktigt vartåt det barkar. De sociala medierna och den här uppluckringen av det mediala systemet är mera fragmenterad, ett fragmenterat system som vi vet inte riktigt, det kan vara att det kan stärka demokratin. Men det finns också uppenbara faror. Det är ju klart att det gamla systemet där det fanns vissa starka medier som public service som ju fortfarande är väldigt viktiga, kanske viktigare nu än tidigare, och sedan vissa stora etablerade medier, tidningar och så vidare. Men med medierna är nog i ganska starkt kritisk period nu, i alla fall kan jag nog inte riktigt säga exakt vart vi är på väg, utan är nog själv lite så där, fundersam, hur kommer det att bli. I en viss mån ökar den här, folk har lättare att få sin åsikt hörd och att journalister idag, de börjar som en slags egenföretagare. Och det är lätt och billigt och enkelt om man har den läggningen att nå ut i offentligheten idag. Jämfört med att man ska börja jobba på ett stort tidningshus eller på Sveriges Radio eller något sånt här. Så på det sättet så finns det en klar demokratisk aspekt i det hela men ja, det är mycket muller just nu.

Li Skarin: Spännande frågor. Tack Peter Stadius, professor i Nordenstudier vid

Helsingfors universitet. Vår Nordenexpert här i poddserien Min demokratiska röst.

Nyheter: [Nyhetsutdrag]

Li Skarin: Coronapandemin, den innebär faktiskt väldigt negativa konsekvenser för den globala utvecklingen och för demokratin. Undersökningar visar på en demokratisk tillbakagång och att inskränkningar av mänskliga rättigheter sker och att de också förstärks av pandemin. Det kan handla om polisövervåld, fängslade journalister och undantagstillstånd utan slut, och under pandemin har många länder också vidtagit åtgärder som faktiskt fått demokratin att backa, och man befärdar att detta kan vara en utveckling som riskerar att bli permanent. Det visar en färsk rapport som forskningsinstitutet V-Dem eller Varieties of Democracy har gjort, och det är ett forskningsinstitut som försöker mäta graden av demokrati i världens länder och det institutet utgår från Göteborgs universitet. Man har granskat demokrati data från 144 länder under pandemins första nio månader och så visar man där att demokratin mår allt annat än bra under pandemin. 95 av de 144 undersökta länderna, alltså 66% har brutit mot demokratiska rättigheter genom insatser mot smittan. Man har alltså använt pandemin som en förevändning också att införa väldigt hårda åtgärder som knuffar länderna bakåt i en mindre demokratisk riktning. Det här låter ju allt annat än bra. Har du någon reflektion kring det här Felicia?

Felicia Prucha: Nej, men det låter ju jätte hemskt. Det är nog verkligen så att många ledare använder pandemin till sin fördel som en strategi för att få mer makt och ett mer odemokratiskt samhälle.

Li Skarin: Hur tycker du det känns när du hör det här Loke?

Loke Johansson: Det känns lite hemskt att det ska gå så långt att olika ledare gör på sånt vis att bara för att höjda makt. Ja, man blir ju nästan lite ordlös. Man vet inte riktigt vad man ska säga, det låter så osant.

Li Skarin: Nästa år då är det valår i Sverige, då blir det första gången som ni kommer kunna gå och rösta. Kommer ni göra det?

Felicia Prucha: Ja, jag kommer rösta. Jag tänker att det är väldigt viktigt för dagens samhälle, men också vår framtid. Självklart. Och för mig känns det mycket som en skyldighet för till exempel Anna Whitlock och alla som kämpade för oss för hundra år sedan, och att man inte riktigt har rätt att klaga om man inte själv tar ställning i det, eller vill göra någonting åt det.

Li Skarin: Anna Whitlock var en väldigt speciell person som har betytt mycket. Vem var Anna Whitlock? Vad vet du om henne?

Felicia Prucha: Nej men att hon var en väldigt stark och framåt kvinna som kämpade för kvinnors rätt att rösta. Hon öppnade också skolor och fokuserade mycket på jämställdheten i samhället.

Li Skarin: Loke, vad säger du?

Loke Johansson: Ja, jag säger precis som Felicia att man har en skyldighet att rösta och som Felicia nämnde också. Man ska inte stå i hörnet och klaga på om man inte har gjort någonting åt det.

Li Skarin: Ja, hörni, Felicia och Loke, vad tar ni med er från samtalen i dag? Frihet under ansvar? Felicia?

Felicia Prucha: Att frihet är en grundläggande del i vår demokrati, men att det också kommer med ett pris och begränsningar för att kunna ha kvar den.

Li Skarin: Hur går dina tankar Loke?

Loke Johansson: Jag skulle säga att från mitt perspektiv att säga åt om någon som håller på att hata och säger dåliga saker, att någon kan gå dit och stoppa och påminna om att ja du har frihet, men du har frihet under begränsning.

Li Skarin: Man är med och stöttar demokratin genom att påminna andra om att hålla sig till spelreglerna. Det här var fjärde avsnittet i poddserien Min demokratiska röst, en serie som ges ut av Föreningen Norden med finansiering från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Och till varje avsnitt följer en diskussionsunderlag som alla som lyssnar är välkomna att använda sig av. Underlaget finns att hitta på Föreningen Nordens hemsida. Jag heter Li Skarin.

Felicia Prucha: Jag heter Felicia Prucha.

Loke Johansson: Och jag heter Loke Johansson.